ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2026-2027

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Η εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο εφαρμόστηκε πιλοτικά κατά το σχολικό έτος 2020-2021 σε μικρό αριθμό νηπιαγωγείων (58) και επίσημα στο σύνολο των νηπιαγωγείων της ελληνικής επικράτειας κατά τη σχολική χρονιά 2021-2022 μέσα από το πρόγραμμα ΕΑΝ. Το πρόγραμμα αποτελεί μία καινοτόμα εκπαιδευτική δράση και στοχεύει στην υποστήριξη της εισαγωγής της αγγλικής γλώσσας μέσω ειδικά σχεδιασμένων εκπαιδευτικών σεναρίων και δημιουργικών δραστηριοτήτων για τους μαθητές και τις μαθήτριες του Νηπιαγωγείου.

Σκοπός της ενσωμάτωσης της αγγλικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο είναι ο εμπλουτισμός του προγράμματος του Νηπιαγωγείου – μεθοδολογικά και θεματικά – σε σχέση με τη γλωσσική και ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων για την ενίσχυση της πολυγλωσσικής επίγνωσης, της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και τη διαμόρφωση της ταυτότητας του/της ενεργού πολίτη στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία[1]. Η αγγλική γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση **δεν αποτελεί διακριτό γνωστικό αντικείμενο,** αλλά είναι πλήρως εναρμονισμένη με τον κοινωνικο-παιδαγωγικό προσανατολισμό, τις αρχές και τη μεθοδολογία του νέου Προγράμματος Σπουδών της Προσχολικής Εκπαίδευσης[2] και δεν λειτουργεί αποσπασματικά ή απομονωμένα. Για πρώτη φορά λαμβάνεται υπόψη τι μαθαίνουν τα παιδιά και τι γνωρίζουν πριν εισαχθεί η νέα γλώσσα.

Το ΕΑΝ εισάγει το **συνεργατικό μοντέλο των εκπαιδευτικών** στην Ελλάδα και συγκεκριμένα μεταξύ των εκπαιδευτικών αγγλικής γλώσσας και των νηπιαγωγών. Μολονότι η σχετική Κοινή Υπουργική Απόφαση[3] ανέφερε ότι οι δραστηριότητες στην αγγλική γλώσσα πρέπει να γίνονται «παρουσία νηπιαγωγού», το ΕΑΝ υιοθέτησε μια πολύ δυναμική και ενεργό συμμετοχή και συνέργεια του/της νηπιαγωγού σε όλα τα στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η συνεργασία των δύο εκπαιδευτικών διασφαλίζει ότι υπάρχει συνέχεια ανάμεσα στο πρόγραμμα που εφαρμόζεται στην κάθε τάξη και στις δημιουργικές δραστηριότητες στα αγγλικά, οι οποίες συνεχίζουν και εμπλουτίζουν τη μαθησιακή εμπειρία. Το συνεργατικό πλαίσιο ενισχύεται και ενδυναμώνεται με τον σχεδιασμό κοινής επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς των δύο ειδικοτήτων.

Το ΕΑΝ εισάγει την προσέγγιση **Ολοκληρωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (Content and Language Integrated Learning - CLIL)** στην ελληνική εκπαίδευση επίσημα και με συστηματικό τρόπο μέσα από μία ολοκληρωμένη μεθοδολογική προσέγγιση αλλά και με εκπαιδευτικά **σενάρια CLIL,** υποστηρίζοντας το διαθεματικό και διεπιστημονικό χαρακτήρα της μάθησης στο Νηπιαγωγείο. Σύμφωνα με την προσέγγιση CLIL οι μαθητές διδάσκονται το περιεχόμενο (content) ενός θέματος του Προγράμματος Σπουδών μέσω της ξένης γλώσσας

[1] Βλ. Αλεξίου, Θ. & Πεντέρη, Ε. (2020). Υλικό Εισαγωγικής Επιμόρφωσης για την Εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο-Πιλοτική Εφαρμογή, ΙΕΠ.

[2] Βλ. Πεντέρη, Ε. Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α. & Μαρινάτου, Θ. (2021). Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5035542.

[3] Βλ. ΚΥΑ Φ.80378/ΓΔ4/26-07-2021 (ΦΕΚ 3311, τ. Β) με θέμα «Εισαγωγή της Αγγλικής γλώσσας στο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου».

(language). Η διδασκαλία είναι διπλής εστίασης και δίνεται ταυτόχρονα έμφαση στη ξένη γλώσσα και σε κάποιο θεματικό πεδίο ή θεματική ενότητα, ακολουθώντας τη διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση που εφαρμόζεται στο νηπιαγωγείο.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, πραγματοποιήθηκε μια μετατόπιση από τη δραστηριοκεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας, όπως εφαρμόζεται στις επόμενες βαθμίδες, στην ανάπτυξη **εκπαιδευτικών σεναρίων** τύπου "**soft CLIL", όπου ο προσανατολισμός είναι στη γλώσσα.** Μέσα από την εφαρμογή των σεναρίων αυτών, οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν θεματικές ενότητες του Προγράμματος Σπουδών μέσα από την ξένη γλώσσα, στοχεύοντας πρωταρχικά στην ανάπτυξη της γλώσσας και δευτερευόντως στην απόκτηση γνώσεων περιεχομένου στις θεματικές αυτές.

Τα εκπαιδευτικά σενάρια ΕΑΝ ακολουθούν συγκεκριμένη θεματική ανάπτυξη για τη διευκόλυνση στην κατανόηση της πληροφορίας και την υποστήριξη στην ανάπτυξη άλλων σεναρίων και αξιοποιούν και ενσωματώνουν Θεματικά Πεδία που ορίζονται στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση (2021) και συγκεκριμένα τα εξής: **Παιδί και Επικοινωνία** (Γλώσσα & ΤΠΕ), **Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία** (Προσωπική και Κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη & Κοινωνικές Επιστήμες), **Παιδί και Θετικές Επιστήμες** (Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες & Τεχνολογία Κατασκευών) και **Παιδί, Σώμα, Δημιουργία και Έκφραση** (Κινητική αγωγή & Τέχνες).

Τα σενάρια ΕΑΝ προσφέρουν ένα πλαίσιο μάθησης με νόημα και σκοπό ώστε οι δραστηριότητες να μη λειτουργούν απομονωμένα στη μαθησιακή διαδικασία αλλά να δημιουργούν συνέχεια στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και να αξιοποιούν τα γνωστικά αποθέματα των μαθητών/-τριών και το οικογενειακό τους κεφάλαιο. Επιπλέον, στοχεύουν στην ενσωμάτωση της αγγλικής γλώσσας με φυσικό τρόπο ακολουθώντας έτσι μια περισσότερο παιδοκεντρική προσέγγιση η οποία επενδύει στη διερευνητική μάθηση και την ενεργό συμμετοχή των παιδιών. Παράλληλα, προωθούν την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών, καλλιεργώντας γνωστικές, γλωσσικές, επικοινωνιακές και κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, διαπολιτισμική επίγνωση και παιδαγωγικές αξίες που ενδυναμώνουν στα παιδιά την ταυτότητα του παγκόσμιου πολίτη.

Τα σενάρια ΕΑΝ και η γενικότερη φιλοσοφία και μεθοδολογία της εισαγωγής της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο **δίνουν έμφαση στον προφορικό λόγο μόνο**, σε πολυαισθητηριακές βιωματικές προσεγγίσεις, στην μέθοδο της Ολικής Αισθητηριακής Κινητικής Απόκρισης (Total Physical Response), στη συχνή αλλά όχι ανούσια επανάληψη και στην επαναφερόμενη γνώση. Αξιοποιούνται κυρίως τραγούδια, ρίμες, ποιήματα, σύντομες ιστορίες, παιχνίδια, κατασκευές και ό,τι άλλο συντελεί στην παιγνιώδη εκμάθηση και συμβάλλει ουσιαστικά στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία, ανοιχτούς εκπαιδευτικούς πόρους, εικόνες (flashcards), πραγματικά αντικείμενα (realia), εκπαιδευτικά παιχνίδια που διαθέτουν τα νηπιαγωγεία όπως παζλ και επιτραπέζια και διάφορα υλικά και μέσα, φυσικά και τεχνητά.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται συγκεκριμένες παιδαγωγικές και μεθοδολογικές προτάσεις μέσα από τις οποίες μπορεί να προσφερθεί στα παιδιά μια ποιοτική μαθησιακή εμπειρία που συνάδει με το σκοπό και τους στόχους του ΕΑΝ[4].

[4] Αλεξίου, Θ. & Πεντέρη, Ε. (Επιμ.). (2022). Εκπαιδευτικά Σενάρια ΕΑΝ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο

PEDAGOGIC AND DIDACTIC DOS AND DON'TS

Τι <u>δεν</u> κάνουμε	Τι κάνουμε
▪ Δεν διδάσκουμε αλλά διευκολύνουμε την έκθεση στη γλώσσα ▪ Δεν διδάσκουμε γραμματική! ▪ Δεν περιμένουμε και δεν απαιτούμε από τα παιδιά να μάθουν να γράφουν ή να διαβάζουν αγγλικά ▪ Δεν μεταφράζουμε τα πάντα ▪ Δεν διδάσκουμε την αλφαβήτα (αν το ζητήσουν τα παιδιά, το κάνουμε προφορικά και μόνο μέσα από τραγούδι) ▪ Δεν μιλάμε για μαθήματα αλλά για σενάρια και δραστηριότητες που προσφέρουν πλαίσιο και δημιουργούν την ανάγκη για επικοινωνία ▪ Δεν χρησιμοποιούμε βιβλία, αλλά αξιοποιούμε την παιδική λογοτεχνία και αυθεντικές ιστορίες για παιδιά ▪ Δεν ακολουθούμε κατά γράμμα το πρότυπο σενάριο, χρειάζεται ευελιξία και αυτοσχεδιάζουμε. ▪ Δεν κάνουμε μετωπική διδασκαλία αλλά εμπλέκουμε όλα τα παιδιά στη μαθησιακή διαδικασία ▪ Δεν πιέζουμε τα παιδιά να μιλήσουν αλλά τους δίνουμε χώρο και χρόνο ▪ Δεν κάνουμε συγκρίσεις μεταξύ των παιδιών	▪ Συνεργαζόμαστε (εκπαιδευτικοί δύο ειδικοτήτων)! ▪ Ακολουθούμε την προσέγγιση CLIL ▪ Διαλέγουμε, επιλέγουμε, τροποποιούμε/προσαρμόζουμε, σχεδιάζουμε δραστηριότητες ▪ Ακολουθούμε το πρόγραμμα σπουδών του Νηπιαγωγείου, δουλεύουμε παράλληλα θεματικές ή συνδέουμε και χτίζουμε πάνω στις θεματικές που ασχολούνται τα παιδιά ▪ Δίνουμε έμφαση στον προφορικό λόγο και ακολουθούμε τη Λεξική Προσέγγιση μαθαίνοντας όχι μόνο μεμονωμένες λέξεις αλλά και φράσεις στην αγγλική γλώσσα ▪ Δίνουμε σαφείς και απλές οδηγίες για τις δραστηριότητες ▪ Μιλάμε όσο το δυνατόν περισσότερο στα Αγγλικά και όπου και αν χρειάζεται, η/ο νηπιαγωγός βοηθά με τα Ελληνικά ▪ Το κάθε σενάριο μπορεί να κρατήσει από 2 ώρες μέχρι και κάποιες εβδομάδες. Εσείς το κρίνετε ▪ Εσείς οριοθετείτε και το χρονικό όριο κάθε δραστηριότητας, υπό την έννοια ότι μια δραστηριότητα μπορεί να αναπτυχθεί σε περισσότερες από μια διδακτικές ώρες ▪ Προσφέρουμε άπλετο «χώρο και χρόνο» στην εκμάθηση γλώσσας ▪ Προάγουμε την ενεργό συμμετοχή των παιδιών και «ακούμε» τις ιδέες και τα ενδιαφέροντά τους ▪ Αξιοποιούμε τις εμπειρίες, το πολιτισμικό κεφάλαιο και τα γλωσσικά περιβάλλοντα όλων των παιδιών ▪ Οργανώνουμε ομάδες εργασίας με τα παιδιά και προάγουμε τη συνεργασία μεταξύ τους ▪ Παίζουμε μαζί με τα παιδιά!

Θεσσαλονίκης στα πλαίσια της Πράξης «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο (ΕΑΝ)», ΕΣΠΑ, κωδικός ΟΠΣ (MIS) 5093563, DOI: 10.26262/heal.auth.ir.341660.